

Briselē, 2024. gada 8. novembrī
(OR. en)

14826/24

SPORT 73

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	Eiropas sporta modeļa galveno iezīmju nozīme – <i>politikas debates</i>

Pielikumā ir pievienota prezidentvalsts sagatavota informatīva piezīme par minēto tematu, ko paredzēts izmantot par pamatu politikas debatēs Izglītības, jaunatnes, kultūras un sporta padomes sanāksmē 2024. gada 25.–26. novembrī.

Politikas debates
par Eiropas sporta modeļa galveno iezīmju nozīmi

Padomes Rezolūcijā par Eiropas sporta modeļa galvenajām iezīmēm ¹ (2021. gada Padomes rezolūcija) ir atzīts, ka sporta organizēšana Eiropā balstās uz pamattiesībām uz biedrošanās brīvību un tādām vērtībām kā solidaritāte starp dažādiem sporta līmeņiem, jo īpaši starp profesionālo un tautas sportu, taisnīgums, integritāte, atklātība, dzimumu līdztiesība un laba pārvaldība. Tāpat 2021. gada Padomes rezolūcijā ir atzīts, ka Eiropā lielākajai daļai vērtībās balstīta organizētā sporta veidu galvenās iezīmes ir sporta organizēšana, pamatojoties uz autonomu, demokrātisku un teritoriālu piramīdveida struktūru, kas aptver visus sporta līmeņus, sākot no tautas sporta līdz profesionālam sportam, un ietver gan sporta klubu, gan nacionālo komandu sacensības un tādus mehānismus finansiālas solidaritātes, taisnīguma un atklātības nodrošināšanai sporta sacensībās kā princips, saskaņā ar kuru sportistus pārceļ augstākā vai zemākā līgā. Vērtībās balstīts organizētais sports Eiropā parasti ir strukturēts valsts līmenī, un pēc būtības to organizē viena federācija katrā sporta veidā, tādējādi nodrošinot visaptverošu pieeju noteikumiem, regulējumam un standartiem, kā arī sacensību kalendāru un kvalificēšanās sacensībām ievērošanu. Minētās organizācijas ir apņēmušās nodrošināt finansiālu solidaritāti starp profesionālo un tautas sportu, kā arī augstāko labas pārvaldības līmeni, pamattiesības un cilvēktiesības, garīgo un fizisko veselību, sportistu drošību, visu veidu diskriminācijas novēršanu un godprātīguma sportā veicināšanu;

¹ Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju rezolūcija par Eiropas sporta modeļa galvenajām iezīmēm, OV C 501, 13.12.2021.

Tādējādi 2021. gada Padomes rezolūcijā dalībvalstis, Eiropas Komisija un sporta kustība ir aicinātas atbalstīt Eiropas sporta modeļa galvenās iezīmes, piemēram, biedrošanās brīvību, piramīdveida struktūru, atvērtu sistēmu pārcelšanai augstākā vai zemākā līgā, pieeju tautas sportam un solidaritāti ar tautas sportu, lomu nacionālās identitātes veidošanā, kopienas veidošanu un struktūras, kas balstās uz brīvprātīgu darbību, kā arī sociālo, izglītojošo, kultūras un veselības funkciju, kā tas noteikts attiecīgajos ES tiesību aktos. Tajā dalībvalstis, Eiropas Komisija un sporta kustība ir arī aicinātas turpināt Eiropas sporta modeļa galveno iezīmju izpēti, kā arī turpināt par to uzsāktās diskusijas ar visām sportā ieinteresētajām personām.

Eiropas Parlaments 2021. gada 23. novembra rezolūcijā par ES politiku sporta jomā² arī atzina, cik būtiska nozīme ir uz vērtībām, brīvprātīgām darbībām un solidaritāti balstītam Eiropas sporta modelim. Tajā ir arī atzīta pieeju dažādība sportā un valstīs, vienlaikus uzskatot, ka ir vēl vairāk jāuzlabo un jāaizsargā Eiropas sporta kopējais pamats, it īpaši saikne starp tautas sportu un augstu sasniegumu sportu. Šajā sakarā Parlaments aicināja izveidot Eiropas sporta modeli, kas atzītu, ka ir vajadzīga stingra apņemšanās integrēt solidaritātes, ilgtspējas, visu cilvēku iekļautības, atklātu sacensību, sporta nopelnu un godīguma principus.

² Eiropas Parlamenta 2021. gada 23. novembra rezolūcija par ES politiku sporta jomā: novērtējums un iespējamā attīstība (2021/2058(INI)), OV C 224, 8.6.2022., 2.–10. lpp.

2022. gada aprīlī “Pētījumā par Eiropas sporta modeli – ziņojums Eiropas Komisijai”³ tika aplūkots Eiropas sporta modeļa galveno iezīmju, piemēram, piramīdveida struktūras, atklātu sacensību, solidaritātes, autonomijas, brīvprātīgā darba un Eiropas vērtību nozīmes, aktualitāte. Pētījumā tika aplūkots arī tas, kā dažas galvenās tendences ietekmē Eiropas sporta modeļa attīstību, piemēram, internacionalizācija un komercializācija, ieņēmumu pārdale no augstu sasniegumu sporta uz tautas sportu, iespējamās slēgto sacensību struktūras, pieaugošā labas pārvaldības nozīme, brīvprātīgā darba tendences, sporta paradumi un dažas citas svarīgas tendences. Pētījumā minētas arī dažas nepilnības, piemēram, attiecībā uz Eiropas sporta modeļa darbības jomu, tā saistību ar Eiropas vērtībām un vajadzību pēc skaidrākām pamatnostādnēm attiecībā uz pārdales un solidaritātes mehānismiem.

Notiekošās diskusijas par Eiropas sporta modeļa galvenajām iezīmēm ietekmē arī nesenie Eiropas Savienības Tiesas spriedumi, kas publicēti 2023. gada 21. decembrī⁴ un 2024. gada 4. oktobrī⁵. Ņemot vērā iepriekš minēto, 26 ES sporta ministri 2024. gada februārī nāca klajā ar deklarāciju, kurā viņi atgādināja, cik svarīgi ir aizsargāt un stiprināt solidaritāti un vērtībās balstītu sportu atbilstoši Padomes rezolūcijai par Eiropas sporta modeļa galvenajām iezīmēm⁶. Deklarācijā ministri cita starpā aicināja vēl vairāk stiprināt Eiropas sporta modeļa – kas ir ES redzējums un satvars Eiropas sporta ilgtermiņa nākotnei – galvenās iezīmes un aicināja Komisiju apsvērt piemērotus veidus, kā īstenot Padomes 2021. gada rezolūciju par sacensību atvērtības, sporta nopelnu, integritātes, solidaritātes un vērtību aizsardzību sportā.

³ Eiropas Komisija, *Sennett, J., Le Gall, A., Kelly, G. u.c.*, “Pētījums par Eiropas sporta modeli – ziņojums Eiropas Komisijai” (“*Study on the European Sport Model – A report to the European Commission*”), Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2022. gads.

⁴ 1: Eiropas Savienības Tiesa, lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu lietā *European Superleague Company SL/Fédération internationale de football association (FIFA)*, *Union of European Football Associations (UEFA)*, C-333/21, 2023. gada 21. decembra spriedums; 2: Eiropas Savienības Tiesa, *International Skating Union/Eiropas Komisija*, C-124/21 P, 2023. gada 21. decembra spriedums;

3: Eiropas Savienības Tiesa, lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu lietā *SA Royal Antwerp Football Club/Union royale belge des sociétés de football association ASBL (URBSFA)*, C-680/21, 2023. gada 21. decembra spriedums;

⁵ Eiropas Savienības Tiesa, lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu lietā *Fédération internationale de football Association (FIFA)/BZ*, C-650/22, 2024. gada 4. oktobra spriedums.

⁶ <https://www.sports.gouv.fr/declaration-des-ministres-des-sports-europeens-pour-un-modele-sportif-base-sur-la-solidarite-le>

Viens no Eiropas Savienības sporta darba plāna 2024.–2027. gadam ⁷ galvenajiem mērķiem ir atbalstīt, padziļināt un turpināt notiekošās diskusijas par Eiropas sporta modeļa galvenajām iezīmēm. Eiropas Savienības sporta darba plānā Eiropas Komisija ir aicināta līdz 2026. gada beigām izstrādāt jaunu ilgtermiņa stratēģisku dokumentu par ES sporta politikas nākotni, tostarp par Eiropas sporta modeļa galveno iezīmju popularizēšanu un par sporta integrēšanu citās ES politikas jomās. ES sporta darba plānā ir paredzēts arī pētījums par turpmākajām norisēm, apdraudējumiem un iespējām, kas ietekmē Eiropas sporta modeli.

Ņemot vērā minēto, ir pienācis laiks ES sporta ministriem dot iespēju paust savu viedokli par jaunākajām norisēm un nākotnes perspektīvām attiecībā uz Eiropas sporta modeļa galvenajām iezīmēm ES sporta politikas nākotnes kontekstā.

JAUTĀJUMI DEBATĒM

1. Kādas Eiropas sporta modeļa galvenās iezīmes, jūsuprāt, būtu vēl vairāk jāstiprina, lai Eiropā saglabātu sporta vērtības, un kā? Kā, jūsuprāt, to varētu vislabāk atbalstīt ar turpmāko darbu, kas paredzēts ES sporta darba plānā 2024.–2027. gadam, ņemot vērā arī gaidāmo ilgtermiņa stratēģisko dokumentu par ES sporta politikas nākotni un plānoto pētījumu?
2. Kādas metodes un darbības valsts un/vai ES līmenī – tostarp ar finanšu solidaritātes mehānismiem – var motivēt sporta kustību stiprināt saikni starp profesionālo un tautas sportu?

⁷ Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju rezolūcija par Eiropas Savienības sporta darba plānu (2024. gada 1. jūlijs – 2027. gada 31. decembris), OV C, C/2024/3527, 3.6.2024.